herpy

GEKKOER

Satpura leopard gecko

Eublepharis satpuraensis

En mellemstor, jordlevende gekko fra løvfældende skove i det centrale Indien, med bevægelige øjenlåg, fløjlsagtig hud og lyse tværbånd over ryg og hale. Den er nataktiv og lever af insekter. Arten blev først beskrevet i 2014, og pasningen bygger på den nært beslægtede *Eublepharis macularius*.

Familie: Eublepharidae

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**12-13 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Tørskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**90 × 45 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-29 °C**
Hotspot	**32-35 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Kuld pr. år	**6-8**
Inkubation	**35-89 dage** ved 27-32 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står ikke på CITES-listerne og ikke i bilagene til EU's forordning 338/97, så der kræves ingen CITES- eller EU-dokumenter ved køb og salg.

Om arten

Eublepharis satpuraensis er en mellemstor gekko af slægten *Eublepharis*. Som de øvrige arter i slægten har den bevægelige øjenlåg, fløjlsagtig hud og ingen hæftelameller under tæerne, så den ikke kan gå op ad glat, lodret glas. Halen er forholdsvis kort og tyk og bruges som fedtlager.

Arten adskiller sig fra de øvrige i slægten på detaljer i skælbeklædningen. Ryggen har omkring 20 rækker af kuplede knopper uden køl, og afstanden mellem knopperne er større end en knops bredde. De mellemste lameller under tæerne er glatte, der er 13-14 præanale porer, og der er tre lyse bånd mellem nakkebåndet og halens indsnøring. Længden fra snude til kloak er 12-13 cm. Totallængden er ikke dokumenteret.

Arten blev beskrevet i 2014 og er opkaldt efter Satpura-bjergene i det centrale Indien. Tidligere blev dyrene fra området regnet for *Eublepharis hardwickii*. Arten er sjælden i fangenskab.

Udbredelse og levested

Eublepharis satpuraensis er endemisk for det centrale Indien. Den er registreret i delstaterne Madhya Pradesh, Maharashtra og Chhattisgarh. Typelokaliteten ligger ved Pachmarhi i Satpura Tiger Reserve i Madhya Pradesh, og andre typeeksemplarer stammer fra Amravati-distriktet i Maharashtra.

Arten er fundet i 390-1.350 meters højde. Udbredelsen er kun kendt fra spredte fund, og kortet viser derfor kun den omtrentlige region.

> **Oprindelig udbredelse:** Indien.

LEVESTED

Eublepharis satpuraensis lever i fugtig og tør blandet løvfældende skov og i tør sal-skov på bakker og plateauer. Dyret er jordlevende og nataktivt og skjuler sig om dagen i sprækker, huller og under sten som de øvrige arter i slægten. Føden er insekter og andre leddyr.

Klimaet i området har tre tydelige årstider: en varm, tør forsommer, en regntid med monsun fra juni til september og en kølig, tør vinter. Hvilken luftfugtighed og temperatur dyrene selv lever ved, er ikke målt.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Eublepharis satpuraensis*. Klimaet i udbredelsesområdet er varmt med en kølig, tør vinter, og levestedet er løvfældende skov. Tallene for pasning og avl er lånt fra *Eublepharis macularius*, som har samme levevis. Den nært beslægtede *Eublepharis fuscus* lever også under lignende forhold.

Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 90 × 45 × 45 cm (længde × bredde × højde). Bundarealet er vigtigere end højden, fordi arten lever på jorden, og større er bedre, så længe temperaturgradienten bevares. Låget skal være af net eller have ventilation og samtidig lukke tæt, så hverken dyr eller foderinsekter slipper ud.

Indret med mindst tre skjul: et i den varme ende, et i den kolde ende og et fugtigt skjul med let fugtet kokosmuld til hudskifte og æglægning. Flade sten, kork og rødder giver variation. Læg sten direkte på bunden, så dyret ikke kan grave sig ind under dem. Som bund passer en blanding af jord uden gødning, kokosmuld og lidt sand i et lag på omkring 8-10 cm, så dyret kan grave. Køkkenrulle er et sikkert alternativ til unger, syge dyr og i karantæne.

Hold dyrene hver for sig. Hanner må aldrig holdes sammen, og flere dyr i samme terrarie kan give bid og tabte haler. En han sammen med en eller to hunner kan gå, hvis der er rigeligt med plads, og hvis dyrene kan skilles med det samme.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

TEMPERATUR

Under varmekilden skal overfladen være 32-35 °C, og et varmt skjul skal ligge omkring 32 °C. Resten af terrariet holdes på 24-29 °C, køligst i den modsatte ende. Om natten falder temperaturen til 18-22 °C, og et nattefald er sundere end konstant varme. Om vinteren sænkes dagtemperaturen med nogle grader, og nattemperaturen må gå ned til omkring 16 °C, så årstiderne i det centrale Indien efterlignes.

Varm med en halogen- eller glødepære over terrariet, så varmen kommer ovenfra som fra solen. Er der behov for varme i et skjul, kan en varmemåtte under skjulet bruges, men kun styret af en termostat og dækket af 2-3 cm bund. Brug aldrig varmesten. Er der for koldt om natten, er en keramisk varmeemitter i et beskyttet armatur bedre end en lampe. Mål med et digitalt eller infrarødt termometer, og tjek både den varme og den kolde ende.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden holdes på 40-60 %, og terrariet skal have god ventilation, så luften ikke bliver stillestående. Skoven i udbredelsesområdet er mere fugtig end ørkenområderne, hvor *Eublepharis macularius* lever, og derfor passer en lidt højere fugtighed end hos den. Forstøv bunden let om aftenen, og lad den tørre delvist inden næste forstøvning. I regntidens måneder kan fugtigheden i en periode ligge i den høje ende.

Giv altid et fugtigt skjul med let fugtet bund til hudskifte. Fastsiddende hudrester på tæerne er tegn på, at fugtigheden er for lav. Der skal altid stå en stabil, lav skål med frisk vand, som dyret ikke kan drukne i. Skift vandet dagligt.

LYS OG UVB

Arten er aktiv i skumringen og om natten, men lys om dagen regulerer døgnrytmen. Giv omkring 12-14 timers lys om sommeren og skru gradvist ned til omkring 8-10 timer om vinteren, helst styret af et tænd-sluk-ur. Natten skal være mørk.

Et svagt UVB-lys til skyggedyr (Ferguson-zone 1) anbefales hele året. Brug et T5-rør på 2,5-5 %, monteret over terrariet, så UV-indekset ved hvilestedet er omkring 0,5-1,5. Giv altid skygge i en del af terrariet, så dyret selv kan vælge. UVB-rør mister styrke og skal skiftes efter omkring 12 måneder. Får dyret ikke UVB, skal foderet pudres med kalk med D3-vitamin.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Dyret spiser kun insekter. Giv fårekyllinger, mel- og kæmpemelorme, dubia-kakerlakker, silkeorme og larver af sort soldaterflue i skiftende rækkefølge, mindst tre slags. Voksmøl- og smørormelarver er fede og gives kun en gang om ugen. Vælg insekter, der ikke er længere end afstanden mellem dyrets øjne og ikke tykkere end halvdelen af hovedets bredde. Giv ikke insekter fanget i haven.

Unger fodres dagligt, unge voksne hver anden til tredje dag og voksne med tyk hale to gange om ugen. Giv så mange insekter, som dyret spiser på 15 minutter, og fjern resten. Lad ikke levende fårekyllinger blive i terrariet, for de kan bide en sovende gekko.

Foder insekterne i mindst 24 timer med en næringsrig kost, før de gives videre. Pudr dem med kalk uden D3, når der er UVB, og med kalk med D3, når der ikke er. En gang hver anden uge pudres med et multivitamin med vitamin A fra retinol. Perioder med appetitløshed om vinteren og i parringstiden er normale, så længe vægten er nogenlunde stabil.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er sky om dagen og aktiv fra skumringen. Lad nye dyr falde til i to uger, før de håndteres, og vænn dem derefter til hånden med korte seancer på omkring 5 minutter. Støt krop og hale, og sid tæt ved gulvet, så et dyr, der springer, ikke falder langt. Tag aldrig fat i halen, som kan smides. Hurtige halevip viser spænding, mens langsomme halesvingninger sammen med en oprejst stilling betyder, at dyret vil have fred.

Hanner må ikke holdes sammen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Alder og vægt ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for *Eublepharis satpuraensis*. Hos *Eublepharis macularius* er hunnerne kønsmodne ved omkring 45 g og 9-10 måneders alder. Hannen har en række præanale porer foran kloakken og to bulninger bag kloakken, hvor hemipenis ligger; begge dele mangler hos hunnen. Sæt først en hun i avl, når hun er udvokset og i godt huld.

PARRING

Avl af arten er ikke dokumenteret, så rådene herunder følger *E. macularius*. Avlssæsonen varer fra januar til september. Hunner, der er over et år gamle, køles ned i seks til otte uger ved 23-26 °C med adgang til vand; hunner i deres første år nedkøles ikke, fordi de stadig vokser. Stop fodringen ti dage før nedkølingen.

Hannen sættes til hunnen. Han vibrerer med halen, griber hende i nakkeskindet og parrer i få minutter. Parringen virker voldsom, men er normal. Tag hunnen ud igen bagefter.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger æg 16-28 dage efter parringen. Et kuld er på to æg, det første kuld ofte kun ét. Der kommer nye kuld med 15-22 dages mellemrum, typisk seks til otte kuld pr. sæson.

Stil en æglæggekasse på mindst 15 × 15 cm og 10 cm høj med fugtig vermiculit eller en fugtig torvblanding i terrariet, med et hul i låget. Bunden skal være fugtig som frisk jord, men ikke våd. Giv hunnen rigeligt med kalk og insekter i hele sæsonen, for dårlig ernæring er en hyppig grund til ubefrugtede æg.

INKUBATION

Æggene lægges i en lille boks med 2-5 cm fugtig vermiculit eller perlit, blandet med lige dele vand efter vægt, og graves halvt ned med mindst 1 cm mellem hvert æg. Låget skal sidde tæt, med fem til ti små lufthuller. Er æggene bulede, er underlaget for tørt.

Inkubationen tager 35-89 dage, kortest ved høj temperatur. Brug en inkubator. Hos *E. macularius* afgør temperaturen kønnet: omkring 27 °C giver næsten kun hunner, omkring 30 °C en nogenlunde lige fordeling og 32 °C overvejende hanner. Om det samme gælder *E. satpuraensis*, er ikke undersøgt.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne opdrættes enkeltvis i en lille, simpel boks med papir på bunden, et skjul og en vandskål. Hold omkring 32 °C under skjulet og 21-25 °C i den kolde ende. Ungerne skifter hud inden for det første døgn og spiser efter få dage. Giv små insekter dagligt, pudret med kalk, og vej dem jævnligt.

Sundhed og typiske fejl

Sygdomme hos *Eublepharis satpuraensis* er ikke beskrevet, men arten har formentlig de samme svage punkter som *E. macularius*. De hyppigste fejl i pasningen er:

- For lidt kalk, D3 og UVB, som giver knoglesvind med bløde kæber og krumme lemmer.
- Fastsiddende hudrester på tæerne, som skyldes for lav fugtighed.
- Nedslugte bundmaterialer, især hos unge eller svækkede dyr. Undgå fint sand til dem.
- Luftvejsinfektion ved et koldt terrarie med stillestående, fugtig luft.
- Tabt hale ved håndtering eller slagsmål. Halen vokser ud igen, men får et andet udseende.

Vej dyret en gang om ugen og notér vægt, fodring og hudskifte. En tyk hale er tegn på et sundt dyr. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser i flere uger uden at være i vinterhvile eller virker slapt.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.